

Teabe- ja õppepäeva korraldamist toetab Euroopa Liit Eesti riikliku mesindusprogrammi 2010 – 2013 raames

Mesilaste tõuaretus

Hillar Kalda 14.01.2012

14.01.2012.a.

Põltsamaa MS mesinike õppe- ja
teabepäev

GENEETIKA

On teadus organismide pärilikkusest ja muutlikkusest.

- Pärilikkus

elusorganismi võime säilitada ja edasi anda tunnuseid ja spetsiifilist eripära

- Muutlikus

pärilikuse muutumine ja tunnuste mitmekesisustumine

Kromosoomid

On pärlükuse edasikandjad rakus

Igal loomaliigil kindel arv kromosoomi

Keharakkudes paarikaupa diploidne

Sugurakkudes ühekordne haploidne

Mesilastel sugukromosoomid puuduvad

Kromosoomid

Mesilastel kromosoomide diploidsus ja haploidsus seotud sugupoolega.

Emased diploidsed

Isased haploidsed

Partenogenees e neitsisigimine

Karüotüüp ja pärilikus

- Igal loomaliigil ehituslikult iseloomulik arvuliselt ja mõõtmetelt ühesugune kromosoomide kompleks mis on suhteliselt püsiv .
- Geenid on pärilikkuse esmased ühikud mis asuvad kromosoomis.
  - Kontrollivad valkude ja mittevalguliste ainete sünteesi
  - Lookustes dominantne või retsessiivne

Imetajatel x ja y kromosoomid

Mesilastel on geneetiline lookus (pesa kromosoomis)

Fenotüübilised korrelatsioonid

Meetoodang x haudmehulk enne peakorjet	0,7
Meetoodang x pere tugevus	0,9
Meetoodang x nuku kehamass	0,7
Meetoodang x mesilasema kehamass	0,4
Meetoodang x talvine mesilaste väljaminek	-0,3
Meetoodang x töölise iminoka pikkus	0,3
Meetoodang x taru propoliseerimine sügisel	0,6

Tunnuste päritavus

Tunnuse nimetus	Päritavus koefitsient
meetoodang	0,58...0,92
Tööliskannu mõõtmed	0,49
Töölismesilase eluiga	0,32
Mesilasema kehamass	0,55
Pere agressiivsus	0,68
Vastupidavus varroatoosile	0,3
vahatoodang	0,3...0,55

Euroopa mesilaste tõud

- Tumemesilane
- Kraini mesilane
- Kaukaasia hall mägimesilane
- Itaalia mesilane

Tumemesilane

○ Hea:

- talvekindlus ja vastupanuvõime haigustele
- Põhjalangetist vähe ehitavad hästi kõrgi
- Mesi tume kaanetis hele ja väike vargustung

○ Halb:

- Agressiivsed, tigidad
- negatiivse fototaksisega ka ema jookseb
- Hilise haudmega annavad mett hilise korjemaaga kohas.

Kraini mesilane

○ Hea:

- rahulikud hea talvekindlus ja vastupanuvõime haigustele
- Põhjalangetist vähe, ehitavad hästi kõrgi, varase haudmega, varane ja hiline väljalend
- kaanetis hele ja väike vargustung leiavad kiirelt uue toiduallika

○ Halb:

- Suur sülemlemistung ja kehv pesakaitsja
- Talvesööda kulu suur, eriti kevad talvel
- Ei piira ema munemist nõrg korje puhul.

Kaukaasia hall mägimesilane

- Hea:

- Rahulikud, positiivse fototaksisega, suitsikut ei ole tarvis.
- Hea talvekindlus, varajane puhastuslend, lendavad ka jahedama temperatuuriga.
- Kiire korjema vahetus (lehemee asemel leiavad madalama saagikusega õitsevad taimed)

- Halb:

- Ülitugev vargustung
- Ei võta vastu võõra rassi emasid.
- Hilise haudmega 1 kuu peale pl u. annavad mett hilise korjemaaga kohas.
- Mesi hele ja tume kaanetis. Kaas vahetult kärjekannus oleva mee pinnal.

Itaalia mesilane

- Hea:

- Rahulikud ja suht sülemlemiskained (see on ohjatatav)
- Kaitsevad pesa hästi ja on kiired toidu otsijad
- Suudavad lühikese ajaga head meekorjet ära kasutada.

- Halb:

- Suur vargustung.
- Talvel kasutavad palju sööta, tundes välistemperatuuri kõikumist.
- Varane puhastuslend ja veel varasem haudmearengu algus.
- On õrnad lehemeele talvesöödas. Meekaaretis on varieeruv: kohati tume ja kohati hele.

Kirju haue

14.01.2012.a.

Põltsamaa MS mesinike õppe- ja
teabepäev

Kirju haue

14.01.2012.a.

Põltsamaa MS mesinike õppe- ja
teabepäev

Nõuandetoetus

- Mesindustootjal on võimalik igal aastal PRIAst taotleda nõuandetoetust
- Seda 75% ulatuses nõustamislepingu kogumaksumusest

- Üks mesinduse konsulent on Hillar Kalda
Tel.5157133 e.mail: kaldahillar@gmail.com

Täna tähelepanu eest!

14.01.2012.a.

Põltsamaa MS mesinike õppe- ja
teabepäev